

denne Administration bort fra Landboforeningerne, der omspænde hele Jylland og have 47,000 Medlemmer, og give den alene til Husmandsforeningerne, der kun findes spredte og kun have ca. 7,000 Medlemmer. Som et talende Eksempel kunde jeg nævne Tallene fra alle Amter; men det skal jeg ikke for ikke at trætte de Herrer. Jeg skal kun nævne, at i Ringkøbing Amt, hvor der, som før omtalt, kun er 4 Husmandsforeninger med 119 Medlemmer, findes der 2,330 Husmænd i Landboforeningerne. Men at disse skulde sættes ganske udenfor og slet ingen Indfyldelse have, er en ganske urimelig Tanke.

Der er en anden Sag, som Landboforeningerne have baaret frem, og som er af største Betydning for Husmændene. Det er Kursussagen. Adskillige ærede Medlemmer, ja de fleste vide vel nok Besked dermed, dog skal jeg nævne, at disse Kursus falde i 3 Dele. Man har de faste Kursus, som afholdes paa de Skoler, der ere anerkendte af Ministeriet til at afholde saadanne faste 14 Dages Landbrugskursus, og man har de saakaldte vandrende Kursus, der holdes rundt omkring i Landet i Forsamlingshusene, og hvor der ellers er Lokaler dertil, med skiftende Lærere; endelig er der Husholdningskursus eller Husholdningsaftenskoler. Det er en Sag, som Landboforeningerne ogsaa have ført frem. De første Kursus afholdtes paa Klank Højskole 1900—1901 med Tilskud fra Landboforeningerne og Staten. Senere faa vi i Jylland i 1902—03: 4 Kursus, hvor Understøttelserne ere 3,011 Kr. Kursusantallet steg i 1906—07 til 64 Kursus, hvor 792 fik Understøttelser og hvor der uddeltes 23,675 Kr.; noget lignende gælder for de andre Landsdele. Staten yder som bekendt til disse Kursus 40,000 Kr. aarlig. Men selvfølgelig er der jo mange, der deltog i disse Kursus, som ikke faa Understøttelse.

Med Hensyn til de vandrende Kursus skal jeg lige nævne et Par Tal: I 1905—06 afholdtes der 25 saadanne med 1,450 Deltagere, 460 fik Understøttelse, i alt 2,803 Kr. Staten giver til disse Kursus 10,000 Kr.

Endelig afholdtes der de saakaldte Aftenhusholdningskursus, det er en Sag, der har slaaet stærkt an. I 1905—06 deltog fra hele Landet 10,607 Kvinder af de mest forskellige Samfundsklasser lige fra Præstens Kone ned til Husmandens Kone, lige fra Kvinder i Alderen mellem 60—70 Aar ned til de yngste Piger, baade Tjenerestpiger og andre. Foruden disse Kur-

sus, hvori deltog 10,607, afholdtes der Syltekursus i Efteraaret, hvori deltog 1,533, ogsaa til disse gaves der Understøttelser til uformuende. Jeg ønsker at fremsætte dette for at give det høje Ting en Prøve paa Landboforeningernes Arbejde paa dette ganske specielle Omraade, hvor det jo er ret betydeligt, men dog kun er en Gren af Landboforeningernes Arbejde. Ogsaa hele denne Kursussag have Landboforeningernes Repræsentanter i Udvalget henstillet til den højtærede Minister at henlægge under de Udvalg, som skulle have med Sagens Administration at gøre.

Jeg tror, at man, af hvad jeg her har sagt, vil forstaa, at da Landboforeningerne paa en uegennyttig Maade have taget disse Opgaver op og ført dem frem til Gavn for Husmandsbruget og dermed for det hele Landbrug, vilde det ogsaa være ufor-svarligt nu pludselig og voldsomt at rive disse Sager fra Landboforeningerne, da ingen har kunnet klage over, at de have været daarligt røgtede.

Saa vil jeg gerne sige noget om Bevillingen til Planteavlssagen. Der har hidtil været bevilget 50,000 Kr., fordelt efter Indstilling af de samvirkende danske Landboforeninger. Jeg nævner denne Fordeling, fordi den ikke har været tilfredsstillende. Forholdet har nemlig været det i Henhold til det Materiale, som Udvalget har indsamlet, at Jylland fik i 1905—06 i Statstilskud til Planteavlens Fremme 16,800 Kr. Man anvendte af egne Midler 46,000 Kr.; det er noget runde Tal. Fyn fik 6,800 Kr. og anvendte af egne Midler 9,000 Kr. Sjælland fik 9,600 Kr., anvendte af egne Midler 8,700 Kr. Lolland-Falster fik 2,000 Kr. og anvendte af egne Midler 4,300 Kr. Man ser, at en enkelt Provins endogsaa har faaet mere i Statstilskud, end man selv har ydet, medens f. Eks. Jylland ikke har faaet stort mere end $\frac{1}{3}$ af, hvad man selv har ydet. Jeg vil i Parentes gøre en kort Bemærkning om de samvirkende danske Landboforeninger. Det vilde være rimeligt, at de samvirkende danske Landboforeningers Bestyrelse, der jo repræsenterer op imod 70,000 større og mindre Landmænd, var det naturlige Mellemled mellem Landbruget og Ministeriet, selv om visse Ændringer i denne Organisation maaske ville være ønskelige, saaledes blandt andet, at de forskellige Landsdele vare repræsenterede noget i Forhold til deres Medlemsantal.

Nu foreslaar den højtærede Minister at tilstaa hver enkelt Forening et Statstilskud af samme Størrelse som det, den